

γαριφαλοχνοτάτος ἐπίθ. ἀμάρτ. γαρφαλοχνοτάτος Κρήτ.

Ἐκ τῶν οὐσ. γαρίφαλο καὶ χνότο διὰ τῆς παραγωγ. καταλ. -άτος.

Ἐκεῖνος τοῦ ὁποίου ἡ ἐκπνοὴ εὐωδιάζει ὡς τὸ ἄνθος γαρίφαλο: Ἄσμ.

Μοσκοκανελλοκόκκαλη, ζαχαροζυμωμένη,
γαρφαλοχνοτάτη μου κι ἀκριβαναθρεμμένη

γάρριωμα τό, Κρήτ. ("Αγιος Βασίλ. Μύρθ. Χαν. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ ρ. γαριώνω.

Τὸ γάρρισμα, δ ἰδ.: Δέ βγαίνει τὸ γάρριωμα ἀπὸ ῥχεις ῥ τὸ ποκάμισο Μύρθ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. γάρρισμα.

γαριωμάδα ἡ, Κρήτη (Σητ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάρριωμα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άδα (Ι).

Ἐπὶ ὑφασμάτων καὶ ἐνδυμάτων, ἡ κηλὶς, ὁ ρύπος: Νὰ πλύνῃς τὴ γαριωμάδα πού ῥκαμες ῥ τὸ ποκάμισό σου Σητ. Συνών. γαριά, γαριωματιά, λέρα, λερωματιά.

γαριωματιά ἡ, Κρήτ. (Κατσιδ. Σητ.)

Ἐκ τοῦ θέμ. τοῦ οὐσ. γάρριωμα καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά.

Ἡ γαριωμάδα, δ ἰδ.: Ὅφες τὰ ῥβαλες τὰ ροῦχα σου καὶ τὰ γέμισες γαριωματιές Σητ. Μὲ τὸ πλύσιμο θὰ φύγῃ ἡ γαριωματιά Κατσιδ.

γαριώνω Κρήτ. ("Αγιος Βασίλ. Κατσιδ. Μεσαρ. Σητ. Σφακ. Χαν. κ.ά.) — Λεξ. Περίδ. Μπριγκ. βαριώνω Κάμπ. ῥαριώνω Κάμπ. Κάσ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαριά, παρ' δ καὶ βαριά.

1) Κηλιδώνω, ρυπαίνω (κυρίως ἐνδύματα καὶ ὑφάσματα) ἐνθ' ἄν.: Πού ῥπῆες κ' ἐγάρρισες τὰ ροῦχα σου καὶ τὰ ῥκαμες ἐτσά! Σητ. Ὅσο νὰ βάλῃς τὰ ροῦχα σου, τὰ γάρρισες Κατσιδ. Ἐγάρρισες πάλι τὴ βοδιά σου Σφακ. Καὶ ἀμετβ., κηλιδούμαι, ρυπαίνομαι ἐνθ' ἄν.: Ἐγαριώσανε κιόλα τὰ ροῦχα μου Σητ. Τὰ ἄσπρα ροῦχα γλήγορα ῥαριώνουν Κάμπ. Ἐαριώσα δὰ ροῦχα σου μονημερίς αὐτόθ. Μετοχ. γαριωμένος, βαριωμένος, ῥαριωμένος = ρυπαρός, ἀκάθαρτος (ἐπὶ ἐνδυμάτων) ἐνθ' ἄν.: Ἄσμ. Αὔριο θὰ μισσέφω ῥώ, κι ἂν εἶσαι σὺ γιὰ μένα, βγάλε τὰ ροῦχα πού φορεῖς καὶ βάλε γαριωμένα Κατσιδ.

ῥέθ-θέλω ῥιὼ μεταξωτά, ῥέθ-θέλω ῥιὼ βελούγια, μόνουθ-θέλ' ῥὰ μὲ θάψετε μὲ βαριωμένα ροῦχα Κάμπ. Συνών. ἰδ. ἐν λ. γαριάζω 1. β) Συνεκδ., ὁ φορῶν ἀκάθαρτα ἐνδύματα Κρήτ. (Μεσαρ.): Ἄσμ.

Καὶ ῥ τὰ σοκάκια πορπατοῦ σκισμένα, γαριωμένα, τί τ' ἄφηκε χιλιάρφανα ἡ μάννα πού τὰ ῥέννα.

γαρκόν τό, Πόντ. (Ἄμισ. Ἰμερ. Κρώμν. Χαλδ. κ.ά.) γαρκός ὁ, Πόντ. (Κερασ.)

Πιθανῶς ἐκ τοῦ Ἑλληνιστ. ἐπίθ. ἀγρικόν (ἀγρικός = ἄγριος). Πβ. τὸ φωνητικῶς καὶ σημασιολογικῶς ἀνάλογον γαρνός.

Ὁ ταῦρος ἐνθ' ἄν.: Χαρίζω σε καὶ τ' ἔναν τὸ ζογάρ' τὰ ζουλισμένα τὰ γαρκά τ' ἔχω (σοῦ χαρίζω καὶ τὸ ἔνα ζεῦγος εὐνουχισμένων ταύρων πού ἔχω) Ἄμισ. || Φρ. Ἄμον γαρκόν (ἐπὶ εὐρώστου καὶ ρωμαλέου νέου) Ἰμερ. Ἄμον ἀζούλιγον γαρκόν (συνών. τῇ προηγ.) Χαλδ. ||

Παροιμ. Ἐγέννησεν τὸ βούδ' κ' ἐποίησεν γαρκόν (ἐπὶ τῶν μεγαλοποιούντων κοινῶς γνωστὰ πράγματα) Κρώμν. Ἐέντον ἀποζούλ' τὸ γαρκόν (ἐπὶ ἀποτυχούσης ὑποθέσεως) Χαλδ. Πβ. ἀποζούλι. Ἦνταν λέγ'νε οἱ γειτόν', τὸ γαρκόν τράντα γορόδᾱ (ὅ,τι καὶ ἂν λέγουν οἱ γείτονες, ὁ ταῦρος κοστίζει τριάκοντα γρόσια' ἐπὶ τῶν μετὰ πείσματος ἐμμενόντων εἰς τὴν ἀρχικὴν γνώμην των) αὐτόθ. || Ἄσμ.

ῥ σῆ Παπαβράμ κατάβρεχος, ῥ σῆ Σαραντάρ' χιονίζει, ῥ σῆ Σόρδαν κρᾶζ'νε τὰ γαρκά, ῥ σὸ Χορτοκόπ' τὰ χτήνᾱ αὐτόθ.

γαρμπάδα ἡ, ἀμάρτ. γαρβάδα Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ ἐπίθ. γάρμπο καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άδα (Ι).

Ἡ ὑπόξινος γεῦσις (ἐπὶ οἴνου): Δὲν εἶναι καὶ τόσο καλὸ τὸ κρασί, ἔχει μιὰ γαρβάδα ἀπὸ τὴ ζέστη.

γαρμπαδούλα ἡ, ἀμάρτ. γαρβαδούλα Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γαρμπάδα καὶ τῆς ὑποκορ. καταλ. -ούλα.

Ἡ ἐλαφρὰ γαρμπάδα, δ ἰδ.: Ὅδα πρωτάνοιξα τὸ βουτσί, τὸ κρασί ἦταν ἄγριο, εἶχε μιὰ γαρβαδούλα, ὥστερα ὁμως ἔστρωσε.

γαρμπάρω Σίφν. γαρβάρω Κεφαλλ. Κρήτ. (Ἡράκλ. κ.ά.)

Ἐκ τοῦ Ἰταλ. *garbage* = ἀρέσκω.

1) Ἀρέσκω (ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων) Κεφαλλ. Σίφν.: Τοῦ γαρβάρησε τοῦ Παναγάκη ἡ Μαρίκα Κεφαλλ. Μωρή, ῥε σοῦ γαρμπάρω; Σίφν. Σοῦ γαρμπάρουν τὰ ροῦχα μου; αὐτόθ. Ἀ' σοῦ γαρμπάρη τὸ γάλα, πάρε το αὐτόθ. ῥε μοῦ γαρμπάρουν τὰ φερσίματά του αὐτόθ. β) Ἐπιθυμῶ, νοστιμεύομαι (πρόσωπον ἢ πρᾶγμα) Σίφν.: Μωρέ, πῶς τὴ γαρμπάρω, νὰ τὴν εἶχα μέσ' ῥ τις φυλλάδες! Τὴν εἶδε, τὴν ἐγαρμπάρησε, τὴν ἐπῆρε. 2) Διακρίνω, βλέπω μακρόθεν Κρήτ. (Ἡράκλ. κ.ά.) Σίφν.: Νά, μωρή, ἐγὼ ῥκειδὰ πέρα τὸν ἐγάρμπαρο Σίφν. Τὸν ἐγαρβάρησα καλὰ Ἡράκλ.

γαρμπάτος ἐπίθ. Ἰων. (Σμύρν.) Κύπρ. — Λεξ. Δημητρ. γαρβάτος Κῶς γαρβάτους Λέσβ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάρμπο καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -άτος, ἡ ἐκ τοῦ Ἰταλ. *garbato* = κομψός.

Ὁ ἔχων κανονικὰς ἀναλογίας διαστάσεων, σύμμετρος, κομψός (ἐπὶ προσώπων καὶ πραγμάτων) ἐνθ' ἄν.: Αὐτὴ εἶναι γαρμπάτη Ἰων. (Σμύρν.) Μάστορη, τὰ παπούτσια θέλω τα γαρβάτα Κῶς. Συνών. γαρμπερός, γαρμπόζικος, γαρμπόζος.

γαρμπερός ἐπίθ. Λεξ. Δημητρ. γαρβερός Θράκ. (Τσακίλ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. γάρμπο καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ερός.

Ὁ γαρμπάτος, δ ἰδ. ἐνθ' ἄν.

γαρμπής ὁ, σύνθη. γαρβῆς πολλαχ. γαρπῆς Κύπρ. Μακεδ. (Καστορ.) Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) ῥαρβῆς Νάξ. (Φιλότ.)

Ἐκ τοῦ Ἀραβ. *garbi* = δυτικός, ἡ τοῦ ἐντεῦθεν προελθόντος συνων. Τουρκ. *garbi*. Πβ. Ἑνετ. *garbin*. Ἡ λ. καὶ παρὰ Σομ.

1) 'Ο νοτιοδυτικός άνεμος σύνθη. : Φυσάει από προ-
χτές ένας τρελλός γαρμπής. 'Εγύρισε 'ς τὸ γαρμπή και
θά 'χουμε βροχή σύνθη. 'Εβαλε ένα δυνατό γαρβή. Τὸ
πῆρε 'ς τὸ γαρβή πολλαχ. Τὸν ἐγύρισε 'ς τὸ γαρβή Νάξ.
(Ἀπύρανθ.) || Φρ. Πιάβ' πουλὸ οὐ γαρβῆς σήμερα (εἶναι
πολὺ σφοδρὸς ὁ νοτιοδυτικὸς άνεμος) Τῆν. || Γνωμ.
'Αγαπάω τὸ γαρβή, γιατί βρέχει και κρατεῖ (ὁ νοτιο-
δυτικὸς άνεμος δὲν προκαλεῖ βροχὴν διαρκείας) Ζάκ.
κιάρος γαρβῆς ; κι ἄλλος γαρβῆς (κιάρος = καθαρός·
ὁ καθ' αὐτὸ νοτιοδυτικὸς άνεμος διαρκεῖ πολὺ) Κεφαλλ.
'Ο πονέδες κι ὁ γαρβῆς, θὰ βραδυάση και θὰ 'δῆς (ὁ δυ-
τικὸς και ὁ νοτιοδυτικὸς άνεμος μεταβάλλονται πρὸς τὸ
ἐσπέρας) Πάρ. 'Ο πονέδης κι ὁ γαρβῆς, νὰ φυσήξῃ
και θὰ 'δῆς (διὰ τὴν συνήθη σφοδρότητα τῶν δύο άνέ-
μων) 'Ανδρ. Συνών. γαρμπινός, λίβας. β) 'Ο δυτι-
κὸς άνεμος Θράκ. (Μάδυτ.) Κρήτ. (Σητ.) γ) 'Ο νοτιο-
ανατολικὸς άνεμος Μακεδ. (Καστορ. κ.ά.) δ) 'Ο βορειο-
δυτικὸς άνεμος Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) 2) 'Ανεμος σφο-
δρὸς δημιουργῶν ἀτμόσφαιραν πυκνὴν και δυσάρεστον
Κεφαλλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ.ά. : Τὰ μοῦτρα του εἶναι
σὰ δοῦ γαρβῆ Κεφαλλ. || 'Ασμ.

Εἶσαι πάλι μουντρωμένος / σὰ γαρβῆς βουρουνιασμένος
'Απύρανθ. β) Μεταφ., ἄνθρωπος κατηφῆς και ὀργί-
λος Ζάκ. Κεφαλλ. : Εἶναι ένας γαρβῆς ! Κεφαλλ. γ)
'Ανθρωπος ἀλλήθωρος Κύθηρ. Χίος (Βροντ.) 3) Συνεκδ.,
εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν μυλωθρῶν, ἡ πρὸς τὴν νοτιο-
δυτικὴν πλευρὰν ὁπῇ τοῦ τοίχου, εἰς τὴν προσαρμόζεται
δοκὸς χρησιμεύουσα νὰ στρέφῃ πρὸς τὸν νοτιοδυτικὸν
άνεμον τὸν ἄξονα τοῦ ἀνεμομύλου Κύθν. Πβ. σοκαρό-
τρυπα.

'Η λ. και ὡς ἐπών. 'Αθῆν. Κεφαλλ. και ὡς παρων.
Κέρκ. Κύθν. Μῆλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Δανακ.) Πελοπν.
(Μάν.).

γαρμπιά ἡ, ἀμάρτ. γαρβιά Κέρκ.

'Εκ τοῦ οὐδ. οὐς. γάρμπο, δι' ὃ ἰδ. γάρμπος 2,
και τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά.

Εἶδος μορέας παραγωγῆς ὑποξίνους καρπῶς.

γαρμπίζω ἀμάρτ. γαρβίζω Κεφαλλ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γάρμπος.

'Επὶ οἴνου, παρέχω ὑπόξινον γεῦσιν : Γαρβίζει λίγο
τὸ κρασί.

γαρμπίλι τό, 'Αθῆν. κ.ά. γαρμπίλιο Λαύρ. κ.ά.

'Αμφιβόλου ἐτύμου. Κατὰ Ζ. Τζάρτζαν., Τεχν. ὅρ. οἰ-
κοδομ., 83, ἐκ τοῦ Ἰταλ. *garbuglio* = ἀνακάτωμα.

1) Τὰ εἰς πολὺ μικρὰ και στρογγυλὰ τεμάχια παρα-
σκευαζόμενα σκυῖρα, κατάλληλα διὰ τὴν κατασκευὴν
εἰδικοῦ σκυροστρώματος τῶν οἰκοδομῶν 'Αθῆν. κ.ά. :
Ρίξε μέσ' 'ς τὸ χαρμάνι δυὸ ζεμπίλια γαρμπίλι 'Αθῆν.
2) Τὸ εἰς μικρὰ τεμάχια μετάλλευμα, τὸ «ψιλὸ» (κατ'
ἀντίθεσιν πρὸς τὸ «χοντρὸ») Λαύρ. : 'Εβγῆκε δυὸ βα-
γόνια γαρμπίλιο.

γαρμπινά ἐπίρρ. ἀμάρτ. γαρβινά Κρήτ. (Κίτ. κ.ά.)
Μύκ. γαρπινά Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γαρμπινός. 'Η λ. και ἐν Κρητικῷ
συμβολαίῳ τοῦ 1730· βλ. Χριστ. Κρήτ. 1 (1912), 501 :
«...και συνορεύει ἀπὸ ἀνατολικά και γαρμπινά...».

1) Νοτιοδυτικῶς Κρήτ. (Κίτ. κ.ά.) Μύκ. : 'Απὸ 'παὲ
νὰ πᾶς γαρβινά, θὰ βγῆς 'ς τὰ Λουσακιὰς Κίτ. 2) Βο-

ρειοδυτικῶς Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) : Νὰ κάτσετε γαρπινά
'ς τὸ σπῖτι πὺν φυσᾷ λιγάι ἀέρας και κάνει δροσία Κίτ. ||
'Ασμ.

Βοηθᾶτε μου κι ἀφήσ'τε μου, γιὰ ν'ἀνεβοῦ 'ς τὴ γάμαρα,
π' ἄκουσα μνιὰ σφουριματ'ιά, 'ς τὸ πανεθῦρι γαρπινά
(ἐκ μοιρολ.) αὐτόθ.

γαρμπινάδα ἡ, ἀμάρτ. γαρβινάδα Κρήτ. (Κίτ.) Παξ.
'Εκ τοῦ Ἑνετ. *garbinada*.

'Ισχυρὰ πνοὴ νοτιοδυτικοῦ ἀνέμου ἐνθ' ἄν. : Σήμερο
φυσᾷ γαρβινάδα Κίτ.

γαρμπινάρω ἀμάρτ. γαρβινάρω Ζάκ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γαρμπινός και τῆς παραγωγ. καταλ.
-άρω.

'Επὶ τῆς φορᾶς τοῦ ἀνέμου, στρέφομαι πρὸς τὸν νο-
τιοδυτικόν, φυσῶ ἐκ νοτιοδυτικῆς κατευθύνσεως : Νὰ
σοῦ πῶ, γυναῖκα, πὺν θὰ γαρβινάρῃ ;

γαρμπινάτσα ἡ, Μῆλ. 'αοβινάτσος ὁ, Νάξ. (Ἀπύ-
ρανθ.)

'Εκ τοῦ οὐς. γαρμπινός, δι' ὃ ἰδ. γαρμπινός 2 α,
και τῆς παραγωγ. καταλ. -άτσα.

'Ο άνεμος γαρμπῆς, ὁ ἰδ. ἐνθ' ἄν. : 'αοβινάτσος
πάλι ἐγύρισεν 'Απύρανθ. 'Η λ. και ὡς παρων. ὑπὸ τύπ.
Γαρβινάτσος, 'Αοβινάτσος αὐτόθ.

γαρμπινός ἐπίθ. Λεξ. Βλαστ. 361 Δημητρ. γαρβι-
νός Κέρκ. Κεφαλλ. Κρήτ. Κύθν. Μύκ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)
Παξ. Σῦρ. γαρβ'νός Προπ. (Μηχαν.) γαρπινός Πε-
λοπν. (Κίτ. Μάν.)

'Εκ τοῦ οὐς. γαρμπῆς και τῆς παραγωγ. καταλ.
-ινός, ἡ ἐκ τοῦ Ἰταλ. *garbino*, τονισθέντος κατὰ τὰ
βορεινός, νοτινός, κλπ.

1) Νοτιοδυτικὸς, ἐστραμμένος ἡ κείμενος νοτιοδυτι-
κῶς Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σῦρ. : 'Σ τὸ γαρβινὸ κα-
δούνη τ' ἀβελιοῦ 'Απύρανθ. 'Απὸ τὴ γαρβινὴ μερέα Κρήτ.
β) Βορειοδυτικὸς Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) : Νὰ πάρης τὸ τσου-
κάλι τὸ γάλα ἀπὸ τὸ σιροκινὸ πανεθῦρι και νὰ δὸ βάλῃς 'ς
τὸ γαρπινὸ πὺν ἔχει δροσία Κίτ. 2) Οὐς. α) 'Αρσ., γαρ-
μπῆς 1, ὁ ἰδ. Προπ. (Μηχαν.) — Λεξ. Βλαστ. 361.
β) Οὐδ., ὁ ἐλαφρὸς «γαρμπῆς», δι' ὃ ἰδ. γαρμπῆς 1,
Κέρκ. Κεφαλλ. Κύθν. Μύκ. Παξ. — Λεξ. Δημητρ. :
'Ενα ὁμορφο γαρβινὸ μᾶς πέταξε γιὰ μιὰ ὥρα ἀπὸ τὸ
Λόγο 'ς τὴν 'Αρπιστα Παξ. 'Αν τὸ γυρίσῃ γαρμπινὸ,
θά 'χουμε βροχὴ Λεξ. Δημητρ.

γάμπο τό, ἐνιαχ. — Λεξ. Μπριγκ. Πρω. Δημητρ.
Μ'Εγκυκλ. γάρβο ἐνιαχ. γάρμπος Εὔβ. ('Αρχν. κ.ά.)
Μεγίστ. Μῆλ. Χίος (Βροντ. κ.ά.) — Λεξ. Πρω. Δη-
μητρ. γάρμπους Εὔβ. ('Ακρ. κ.ά.) Στερελλ. ('Αράχ.
κ.ά.) γάρβος Θράκ. (Μάδυτ. κ.ά.) Κρήτ. Μύκ. Νάξ.
(Ἀπύρανθ.) Τῆν. γάρπος Σίφν. γάρμπος ὁ, Πελοπν.
(Τριφυλ.) γάρβος Κύθηρ.

'Εκ τοῦ Ἰταλ. *garbo* = χάρις, κομψότης,

1) 'Επὶ προσώπων ἡπραγμάτων, ἡ χάρις, κομψότης,
συμμετρία, εὐρυθμία πολλαχ. : Εἶναι γυναῖκα μὲ γάμπο.
'Εχει γάμπο 'ς τὸ ντύσιμο και 'ς τὸ περπάτημα ἐνιαχ.
Παπούτσι χωρὶς γάρβο Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Περιπα-
τάει μὲ γάρβο Κεφαλλ. 'Σ τὸ ἴδιο γάρβο, καθὼς τ' ἀβέλ',
βάνομε τσαὶ τὴ σ'τσιὰ (σ'τσιὰ = συκιὰ) Τῆν. Τὰ παπού-
τσια του δὲν ἔχουνε γάρμπος Χίος (Βροντ.) 'Επρίπι νὰ

